

БАНК 3/4

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наглядовою радою
АТ «БАНК 3/4»
Протокол № 5
від «16» березня 2026 р.

ПОЛІТИКА
з питань запобігання та протидії легалізації (відмивання)
доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування
тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового
знищення АТ «БАНК 3/4»
(нова редакція)

Київ 2026

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2. ТЕРМІНИ ТА СКОРОЧЕННЯ.....	4
3.ВИМОГИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ПБК/ФТ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРВИННОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ, НАЛЕЖНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ВК/ФТ	5
4. ТРИ ЛІНІЇ ЗАХИСТУ У СФЕРІ ПБК/ФТ ТА РОЗПОДІЛ ОБОВ'ЯЗКІВ І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МІЖ ПРАЦІВНИКАМИ БАНКУ ПБК/ФТ.....	10
5. ВИЗНАЧЕННЯ РИЗИК-АПЕТИТУ БАНКУ У СФЕРІ ПБК/ФТ. ОСНОВНІ ЗАБОРОНИ ТА ОБМЕЖЕННЯ.....	13
6. ФУНКЦІОНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ.....	17
7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАХОДІВ З ПИТАНЬ ПБК/ФТ.....	18
8.ВНУТРІШНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ БАНКУ З ПИТАНЬ ПБК/ФТ	19
9. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ	21

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Політика з питань запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення АТ «БАНК 3/4» (далі – Політика) розроблена з метою недопущення використання послуг АТ «БАНК 3/4» (далі – Банк) для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення (далі – ВК/ФТ) та протидії будь-якій іншій діяльності, що передує або сприяє ВК/ФТ.

Зокрема, ця Політика визначає мету, завдання та основні принципи, якими керується Банк під час виконання вимог законодавства України із запобігання та протидії ВК/ФТ.

2. Політику розроблено відповідно до вимог чинного законодавства України, міжнародних стандартів та рекомендацій з питань фінансового моніторингу, зокрема:

- Закону України «Про банки і банківську діяльність» (далі – Закон про банки);
- Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон);
- Закону України «Про санкції» (далі – Закон про санкції);
- Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 року № 65 (зі змінами) (далі – Положення 65);
- Положення про реалізацію спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 11.05.2023 №65 (зі змінами) (далі – Положення про санкції);
- Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління НБУ № 88 від 02.07.2019 р.;
- Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління НБУ № 64 від 11.06.2018 р. (зі змінами);
- Міжнародних стандартів (рекомендацій FATF, Директив Європарламенту і Ради Європи, Базельського комітету банківського нагляду, санкційної програми OFAC тощо;
- рекомендацій Державної служби фінансового моніторингу України, зокрема, Національної оцінки ризиків та типологічних досліджень, які розміщені на офіційній сторінці цієї установи;
- інших законодавчих та нормативних актів України, що регулюють питання ПВК/ФТ;
- Статуту Банку, Кодексу корпоративного управління Банку, Кодексу корпоративної етики Банку, внутрішніх нормативних документів (далі- ВНД) Банку.

3. Вимоги цієї Політики поширюються на всіх суб'єктів внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ, які визначені цією Політикою та є обов'язковими до їх виконання.

4. Політика доводиться Наглядовою радою Банку (далі – Рада Банку) Правлінню Банку та Відповідальному працівникові Банку за проведення фінансового моніторингу з метою формування чіткого розуміння очікувань Ради Банку щодо:

- належної організації та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ;
- ризик-апетиту Банку у сфері ПВК/ФТ (уключаючи, за наявності, встановлені заборони/обмеження щодо провадження окремих видів діяльності та/або залучення окремих типів клієнтів на обслуговування);
- обсягу необхідних до розроблення та затвердження ВНД Банку з питань ПВК/ФТ;
- вимог до побудови трьох ліній захисту в сфері ПВК/ФТ і розподілу обов'язків та відповідальності між працівниками Банку;
- функціонування внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ;

- забезпечення проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ.
5. Політика з ПВК/ФТ ґрунтується на основних принципах запобігання та протидії:
- пріоритетності захисту законних інтересів громадян, суспільства і держави від шкоди, заподіяної внаслідок ВК/ФТ;
  - надання пріоритету заходам із запобігання ВК/ФТ над заходами з протидії їм;
  - застосування ризик-орієнтованого підходу під час проведення фінансового моніторингу;
  - координованості взаємодії учасників внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ;
  - невідворотності застосування заходів щодо замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням;
  - невідворотності покарання та переконливості і пропорційності заходів впливу за порушення законодавства у сфері ПВК/ФТ;
  - захисту працівників Банку від погроз та інших негативних чи дискримінаційних дій, пов'язаних з виконанням вимог Закону про ПВК/ФТ;
  - звільнення від відповідальності за шкоду, заподіяну у зв'язку з виконанням обов'язків щодо проведення фінансового моніторингу у межах та у спосіб, що передбачені Законом про ПВК/ФТ;
  - збереження, захисту інформації та повноти, актуальності і своєчасності інформаційного обміну;
  - доступності учасникам внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ інформації, необхідної для проведення фінансового моніторингу;
  - звільнення від відповідальності за надання інформації з обмеженим доступом відповідно до вимог Закону;
  - співробітництва та взаємодії у сфері ПВК/ФТ з компетентними органами, діяльність яких спрямована на забезпечення співробітництва у зазначеній сфері відповідно до законодавства України.
6. Правління Банку та Відповідальний працівник забезпечують ознайомлення всіх суб'єктів внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ з Політикою. Правління Банку зобов'язане забезпечити, щоб в посадових інструкціях працівників були визначені обов'язки та повноваження співробітників у сфері ПВК/ФТ.
7. Політика не є документом з обмеженим доступом. Політика або її окремі норми оприлюднюються на веб-сайті Банку.

2. ТЕРМІНИ ТА СКОРОЧЕННЯ

8. У Політиці використовуються такі терміни та скорочення (аббревіатура):
- FATF** - Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей;
  - PEP (PEPs у множині)** – фізична особа, яка є політично значущою особою, членом його сім'ї або особою, пов'язаною з політично значущою особою або інша особа, кінцевий бенефіціарний власник якої є політично значущою особою, членом його сім'ї або особою, пов'язаною з політично значущою особою;
  - Банківська група** – банківська група у складі Банку, ТОВ «Мікрокредит», ТОВ «КАПОВЕЙ УКРАЇНА».
  - Відповідальний працівник** – відповідальний працівник Банку за проведення фінансового моніторингу;
  - ВК/ФТ** - легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
  - ВНД Банку** – внутрішні нормативні документи Банку;
  - ЄДР** - Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;
  - КБВ** - кінцевий бенефіціарний власник;

код за ЄДРПОУ – ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України;

Національний банк – Національний банк України;

НПК – належна перевірка клієнта;

ПВК/ФТ – запобігання та протидія легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

Перелік терористів - перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, що формується в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, та оприлюднюється на офіційному веб-сайті спеціально уповноваженого органу;

Прийнятний рівень ризиків ВК/ФТ - ризик, який є керованим, підконтрольним банку, не може спричинити підвищення юридичного ризику та ризику репутації, а також погіршення фінансових результатів діяльності банку чи завдати шкоди його кредиторам і клієнтам

Ризик репутації – наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливе сприйняття іміджу Банку клієнтами, контрагентами, потенційними інвесторами або органами нагляду, який впливає на спроможність Банку встановлювати нові відносини з контрагентами, надавати нові послуги або підтримувати наявні відносини, та може призвести Банк (або його керівників) до фінансових втрат або зменшення клієнтської бази, притягнення до адміністративної, цивільної або кримінальної відповідальності;

Ризик юридичний – наявний чи потенційний ризик для надходжень чи капіталу Банку, який виникає через порушення або недотримання Банком вимог законів України, нормативно-правових актів та може призвести Банк до фінансових втрат, зловживань, притягнення Банку та/або його керівників до адміністративної, цивільної або кримінальної відповідальності;

Ризик-апетит (схильність до ризику) Банку у сфері ПВК/ФТ – величина ризику ВК/ФТ, визначена наперед та в межах прийнятного рівня ризику ВК/ФТ, щодо якої Банк прийняв рішення про доцільність/необхідність її утримання з метою досягнення його стратегічних цілей та виконання бізнес-плану;

РНОКПП – реєстраційний номер облікової картки платника податків;

СА – система автоматизації Банку SR Bank;

СБУ – Служба безпеки України;

СПФМ – суб'єкт первинного фінансового моніторингу;

СУО – спеціально уповноважений орган - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії.

9. Інші терміни та скорочення, що вживаються у Політиці, застосовуються у значеннях, визначених чинним законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. ВИМОГИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ПВК/ФТ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРВИННОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ, НАЛЕЖНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ВК/ФТ

10. Банк є СПФМ загальнодержавної системи фінансового моніторингу та здійснює відповідні заходи у сфері ПВК/ФТ.

11. Банк забезпечує належну організацію і функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ.

12. Метою належної організації внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу є:

- 1) неухильне виконання працівниками Банку вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ;
- 2) виявлення (у тому числі в автоматизованому режимі) порогових та підозрілих фінансових операцій з активами (підозрілу діяльність) та повідомлення про них СУО;
- 3) запобігання використанню послуг та продуктів Банку для проведення клієнтами фінансових операцій з метою ВК/ФТ.

13. Відповідальність за неналежну організацію внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу несе Голова Правління Банку, а також Відповідальний працівник Банку.

14. Належна організація внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу передбачає здійснення Банком наступних заходів:

- 1) призначення в установленому Статутом Банку та законодавством України порядку Відповідального працівника Банку, який очолює внутрішньобанківську систему ПВК/ФТ. Відповідальний працівник Банку є керівником окремого структурного підрозділу з ПВК/ФТ, що призначається та звільняється на підставі рішення Ради Банку, є незалежним у своїй діяльності та безпосередньо підпорядковується Раді Банку;

- 2) створення та функціонування окремого структурного підрозділу з ПВК/ФТ - Управління фінансового моніторингу, яке очолює Відповідальний працівник Банку;

- 3) забезпечення функціонування належної системи управління ризиками, застосування у своїй діяльності ризик-орієнтовного підходу на постійній основі та вжиття належних заходів з метою мінімізації ризиків;

- 4) розроблення, затвердження та своєчасна актуалізація ВНД Банку з питань ПВК/ФТ в обсязі, необхідному для ефективного функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ;

- 5) забезпечення розгляду на постійній основі колегіальним органом управління Банку – Правлінням Банку проблемних та актуальних питань функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та вжиття заходів реагування;

- 6) забезпечення достатньої інформованості та обізнаності Голови, членів Ради, Голови, членів Правління Банку) щодо їхніх обов'язків у сфері ПВК/ФТ, а також щодо притаманних ризик-профілю Банку ризиків ВК/ФТ;

- 7) забезпечення інформування керівників Банку щодо важливості дотримання вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ з метою забезпечення належної системи управління ризиками, необхідності вжиття дієвих заходів для ефективного запобігання використанню послуг Банку з метою ВК/ФТ та розуміння наслідків, на які наражається Банк у разі невиконання вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ;

- 8) ефективний розподіл функцій з питань ПВК/ФТ між трьома лініями захисту, забезпечення належного виконання працівниками бізнес-підрозділів Банку, підрозділів підтримки, визначених їм обов'язків у сфері ПВК/ФТ, розуміння такими працівниками своєї відповідальності за невиконання обов'язків та/або бездіяльність;

- 9) запровадження та постійне вдосконалення внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ, створення умов для своєчасного виявлення Службою внутрішнього аудиту проблемних питань та ознак неналежної системи управління ризиками ВК/ФТ;

- 10) вивчення нових продуктів/послуг, включаючи нові канали продажу, використання або розроблення нових технологій для наявних або нових продуктів з метою належної оцінки притаманних продуктам ризиків ВК/ФТ та належного контролю за ризиками ВК/ФТ для наявних продуктів/послуг;

- 11) забезпечення здійснення на постійній основі проведення навчальних заходів для працівників Банку з метою розуміння ними порядку дій та покладених на них завдань та обов'язків;

- 12) проведення перевірки наявності бездоганної ділової репутації в усіх працівників Банку, залучених до проведення первинного фінансового моніторингу;

13) створення та забезпечення функціонування дієвої та своєчасної системи ескалації підозр та проблемних питань у сфері ПВК/ФТ та порядку їх розгляду, уключно з повідомленням інформації/фактів, що стосуються випадків порушення або можливого порушення законодавства України у сфері ПВК/ФТ;

14) забезпечення достатніх ресурсів для функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ (у тому числі Управління фінансового моніторингу);

15) своєчасне виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та належний інформаційний обмін з СУО;

16) розроблення та здійснення заходів з НПК з метою розуміння суті діяльності клієнта, мети та очікуваного характеру ділових відносин з ним, що дає змогу Банку бути впевненим, що фінансові операції клієнта відповідають наявній в Банку інформації про нього, його бізнес, ризик-профіль, уключючи у разі потреби джерела походження його коштів/статків, встановлення КБВ для оперативного виявлення незвичайної поведінки та підозрілих фінансових операцій (діяльності);

17) належне документування дій працівників Банку та фіксування подій, що стосуються виконання Банком обов'язків СПФМ;

18) зберігання всіх документів (у тому числі електронних), даних, інформації (у тому числі відповідні звіти, розпорядження, файли), що стосуються виконання Банком обов'язків СПФМ, протягом строків, визначених законодавством України;

19) забезпечення доступу до документів (або інформації, що міститься в них) з питань ПВК/ФТ в тому числі шляхом надання їх на запити Національному банку та на обґрунтовані запити правоохоронних органів, в порядку та в обсязі, встановлених Законом про банки;

20) зупинення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції відповідної особи в установленому законодавством порядку за дорученням СУО, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави;

21) зупинення проведення видаткових фінансових операцій або забезпечення моніторингу фінансової операції (фінансових операцій) відповідної особи в установленому законодавством порядку за рішенням СУО;

22) проведення у встановленому порядку внутрішньої перевірки своєї діяльності на предмет дотримання вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ: впровадження належних заходів внутрішнього контролю;

23) вжиття, відповідно до законодавства, заходів для забезпечення проходження Відповідальним працівником навчання у сфері ПВК/ФТ протягом трьох місяців з дня його призначення, а також підвищення кваліфікації Відповідального працівника шляхом проходження навчання не менше одного разу на три роки на базі відповідного навчального закладу, що належить до сфери управління СУО, та в інших навчальних закладах за погодженням із СУО;

24) забезпечення виконання вчинених на підставі, у межах повноважень та у спосіб, передбачені законодавством, вимог Національного банку щодо виконання (усунення порушень) вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ;

25) забезпечення захисту працівників у зв'язку з повідомленням ними Голови Правління та/або Відповідального працівника, Національного банку про порушення вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ;

26) недопущення до керівництва, членства у Раді Банку, Правлінні Банку або до здійснення контролю над Банком осіб, які мають не погашену або не зняту в установленому законом порядку судимість за корисливі кримінальні правопорушення або тероризм, а також їх співучасників у таких кримінальних правопорушеннях та які мають громадянство (підданство) держави, що здійснює збройну агресію проти України;

27) недопущення формування статутного капіталу Банку за рахунок коштів, джерела походження яких неможливо підтвердити;

28) забезпечення безперервності функціонування внутрішньобанківської системи фінансового моніторингу та взаємодії із СУО, НБУ, іншими державними органами в разі настання надзвичайних подій;

29) запровадження системи автоматизації (СА), яка має забезпечити своєчасне та повне виконання Банком обов'язків СПФМ з врахуванням притаманних в діяльності Банку ризиків ВК/ФТ відповідно до вимог законодавства.

15. Запроваджена СА має бути спрямована на:

1) забезпечення можливості оперативного опрацювання великого обсягу даних щодо клієнтів та їхніх фінансових операцій, використовуючи відповідні алгоритми, сценарії тощо;

2) посилення внутрішнього контролю за виконанням працівниками своїх обов'язків з питань ПВК/ФТ;

3) ефективне витрачання ресурсів Банку з метою виконання завдань та обов'язків СПФМ.

16. СА має забезпечувати:

1) замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням;

2) ведення анкет клієнтів Банку в електронному вигляді;

3) ведення відповідних реєстрів повідомлень Банку;

4) ведення інформації про облік Банку як СПФМ;

5) своєчасний інформаційний обмін із СУО;

6) ведення протоколу роботи кожного з користувачів, захищеного від модифікації.

У протоколі мають відобразитися початок та завершення роботи кожного з користувачів із зазначенням часу з точністю до секунди;

7) наявність системи захисту інформації, що відповідає вимогам законодавства України у сфері захисту інформації;

8) наявність системи резервного копіювання та зберігання інформації;

9) постійний моніторинг фінансових операцій клієнтів з метою оперативного виявлення індикаторів підозрілості фінансових операцій;

10) постійний моніторинг ділових відносин з клієнтами з метою оперативного виявлення притаманних критеріїв ризиків ВК/ФТ та необхідності актуалізації Банком даних про клієнтів;

11) оперативне інформування уповноважених працівників Банку про виявлені індикатори підозрілості фінансових операцій, критерії ризиків ВК/ФТ та необхідність актуалізації банком даних про клієнтів, визначення пріоритетності таких повідомлень, ураховуючи їх критичну важливість;

12) функціонування внутрішньобанківської процедури ескалації підозр працівниками Банку згідно із делегованими повноваженнями/обов'язками (у тому числі документування/фіксування фактів надсилання працівниками інформаційних повідомлень про підозри, прийняття рішень адресатами про подальшу ескалацію підозри або прийняття остаточного рішення щодо наявності/відсутності підозр);

13) документування всіх подій в СА з метою виконання вищезазначених вимог (з фіксацією дати, часу, суті події);

14) реалізацію інших вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ та вимог санкційного законодавства.

17. Правління Банку має право прийняти рішення щодо недоцільності запровадження окремих напрямів автоматизації за умови належного виконання ним усіх вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ із використанням альтернативних методів.

Таке рішення має бути належним чином задокументоване та затверджене Правлінням Банку за погодженням з Відповідальним працівником із зазначенням усіх обґрунтованих підстав та описом суті наявних альтернативних методів.

18. Банк зобов'язаний на запит Національного банку надати рішення, вказане в пункті 17 цієї Політики та забезпечити роз'яснення суті таких альтернативних методів (продемонструвати їх роботу за потреби).

19. Відповідне рішення може бути прийнято стосовно нижчезазначених напрямів автоматизації:

1) постійний моніторинг ділових відносин з клієнтами з метою оперативного виявлення притаманних критеріїв ризиків ВК/ФТ та необхідності актуалізації Банком даних про клієнтів;

2) оперативне інформування уповноважених працівників Банку про виявлені індикатори підозрілості фінансових операцій, критерії ризиків ВК/ФТ та необхідність актуалізації банком даних про клієнтів, визначення пріоритетності таких повідомлень, враховуючи їх критичну важливість;

3) функціонування внутрішньобанківської процедури ескалації підозр працівниками Банку згідно із делегованими повноваженнями/обов'язками (у тому числі документування/фіксування фактів надсилання працівниками інформаційних повідомлень про підозри, прийняття рішень адресатами про подальшу ескалацію підозри або прийняття остаточного рішення щодо наявності/відсутності підозр).

20. Банк забезпечує наявність належного внутрішнього контролю (у розрізі наявних процесів/підпроцесів) та визначення працівників Банку, які відповідають за здійснення контролю та приймають рішення на різних етапах контролю відповідно до їхніх функціональних обов'язків, забезпечуючи принцип «вища посада - більші повноваження та відповідальність».

21. Банк створює комплексну, адекватну та ефективну систему управління ризиками ВК/ФТ, що відповідає його розміру, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видам, складності операцій Банку та забезпечує виявлення, вимірювання (оцінку), моніторинг, звітування, контроль та пом'якшення ризиків ВК/ФТ, яка враховує особливості діяльності Банку і відповідає таким принципам:

ефективність - забезпечення об'єктивної оцінки розміру ризиків ВК/ФТ та повноти заходів щодо управління ризиками з оптимальним використанням фінансових ресурсів, персоналу та інформаційних систем щодо управління ризиками Банку;

своєчасність - забезпечення своєчасного (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення ризиків ВК/ФТ на всіх організаційних рівнях;

структурованість - чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками ВК/ФТ між усіма структурними підрозділами та працівниками Банку, та їх відповідальності згідно з таким розподілом;

розмежування обов'язків (відокремлення функції контролю від здійснення операцій Банку) - уникнення ситуації, за якої одна й та сама особа здійснює операції Банку та виконує функції контролю;

усебічність та комплексність - охоплення всіх видів діяльності Банку, що генерує ризик ВК/ФТ, на всіх організаційних рівнях та в усіх його структурних підрозділах;

пропорційність - відповідність системи управління ризиками ВК/ФТ бізнес-моделі Банку, його системній важливості, а також рівню складності операцій, що здійснюються Банком;

незалежність - свобода від обставин, що становлять загрозу для неупередженого виконання Управлінням фінансового моніторингу та Відповідальним працівником Банку своїх функцій;

конфіденційність - обмеження доступу до інформації, яка має бути захищеною від несанкціонованого ознайомлення;

прозорість - оприлюднення Банком інформації щодо системи управління ризиками та профілю ризику (з урахуванням вимог щодо розкриття інформації про свою діяльність у

сфері ПВК/ФТ відповідно до вимог чинного законодавства України, регуляторних вимог, стандартів ринкової поведінки, ВНД з питань ПВК/ФТ).

22. Порядок забезпечення визначених необхідних заходів для створення належної організації та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, опис функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ встановлюється Банком у ВНД Банку з питань ПВК/ФТ.

4. ТРИ ЛІНІЇ ЗАХИСТУ У СФЕРІ ПВК/ФТ ТА РОЗПОДІЛ ОБОВ'ЯЗКІВ І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МІЖ ПРАЦІВНИКАМИ БАНКУ.

23. Рада та Правління Банку є суб'єктами системи управління ризиками ВК/ФТ, але не є суб'єктами захисту. Ці органи управління несуть відповідальність за визначення цілей Банку, стратегій для досягнення цих цілей та визначення оптимальної організаційної структури для ролей та обов'язків, пов'язаних з ризиками ВК/ФТ та несуть основну відповідальність за діяльність першої, другої та третьої лінії захисту в межах своєї компетенції.

24. Рада Банку:

1) визначає політику (загальні принципи) управління ризиками ВК/ФТ в Банку та здійснює контроль щодо належної організації внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ, зокрема, затверджує та доводить для виконання Правлінню Банку і Відповідальному працівникові Банку цю Політику;

2) приймає рішення щодо призначення/звільнення Відповідального працівника Банку та здійснює постійний контроль відповідності Відповідального працівника Банку встановленим законодавством вимогам;

3) створює окремих структурний підрозділ з ПВК/ФТ, який очолює Відповідальний працівник;

4) визначає вимоги щодо ризик-апетиту Банку в цілому та у сфері ПВК/ФТ та встановлює основні заборони/обмеження щодо провадження окремих видів діяльності та/або залучення окремих видів клієнтів;

5) розглядає не рідше одного разу на рік звіт Відповідального працівника Банку щодо результатів оцінки ризик-профілю ВК/ФТ Банку, проблемних питань, пов'язаних із створенням належної організації внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведенням фінансового моніторингу, в т.ч. проблемних питань, пов'язаних із забезпеченням належної системи управління ризиками ВК/ФТ, затверджує відповідне рішення за результатами такого розгляду та доводить до відома Правління і Відповідального працівника Банку для його подальшого виконання;

6) запроваджує та постійно вдосконалює внутрішній контроль з питань ПВК/ФТ, зокрема, забезпечує своєчасне виявлення аудитом проблемних питань та ознак неналежної системи управління ризиками ВК/ФТ.

25. Правління Банку:

1) відповідно до затвердженої Політики забезпечує створення та належне функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ, проведення первинного фінансового моніторингу, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ;

2) забезпечує розроблення та затверджує ВНД Банку у сфері ПВК/ФТ, включаючи управління ризиками ВК/ФТ в межах своїх повноважень;

3) забезпечує розгляд не рідше одного разу на квартал інформації Відповідального працівника щодо питань функціонування внутрішньої системи ПВК/ФТ та вжиття заходів реагування, зокрема:

1) результати моніторингу ділових відносин з клієнтами, за підсумками якого була виявлена підозріла діяльність клієнтів, та пропозицій щодо вжиття необхідних заходів стосовно таких клієнтів з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ;

- 2) питання, пов'язані із пропозиціями щодо відмови у продовженні ділових відносин з клієнтами (у тому числі в разі встановлення клієнту неприйнятно високого рівня ризику);
  - 3) проблемних питань, що виникають під час проведення заходів з НПК у Банку;
  - 4) змін у законодавстві України з питань ПВК/ФТ та вжиття Банком необхідних заходів у зв'язку із такими змінами (зокрема оновлення ВНД Банку з питань ПВК/ФТ) із зазначенням строків вжиття таких заходів;
  - 5) результатів оцінки нових банківських продуктів/послуг та притаманних їм ризиків ВК/ФТ;
  - 6) проблемних питань щодо проведення навчальних заходів для працівників Банку,;
  - 7) проблемних питань, пов'язаних зі встановленням ділових відносин з РЕРs та/або їх обслуговуванням;
  - 8) інших питань щодо виконання Банком вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ, які потребують розгляду.
- 4) забезпечує достатність ресурсів для функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ;
  - 5) забезпечує перевірку наявності бездоганної ділової репутації в усіх працівників Банку, залучених до проведення первинного фінансового моніторингу.

26. Голова Правління:

- 1) керує роботою Правління Банку;
- 2) надає дозвіл на встановлення (підтримання) ділових відносин з РЕР (у встановлених у ВНД Банку з питань ПВК/ФТ випадках) та іноземними фінансовими установами, делегує повноваження щодо надання дозволу на встановлення (підтримання) ділових відносин з РЕР, що припинили виконувати визначені публічні функції (у встановлених у ВНД Банку з питань ПВК/ФТ випадках);
- 3) надає дозвіл на встановлення відносини з агентами, третіми сторонами з питань НПК (за умови прийняття рішення Правління про дозвіл використання відповідних послуг);
- 4) розглядає повідомлення про порушення у сфері ПВК/ФТ;
- 5) затверджує план навчання у сфері ПВК/ФТ;
- 6) забезпечує захист працівників, що повідомили про порушення у сфері ПВК/ФТ;
- 7) організовує належне збереження документів та складання звітності
- 8) видає накази, затверджує порядки, методики з питань практичної реалізації ВНД Банку у сфері ПВК/ФТ, розподілу обов'язків працівників 1 лінії захисту;
- 9) затверджує посадові інструкції працівників Банку (крім працівників підрозділів 2 та 3 лінії захисту), в яких за погодженням з Відповідальним працівником визначені повноваження та обов'язки працівників у сфері ПВК/ФТ.

27. Система захисту у сфері ПВК/ФТ ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку дотримуючись моделі трьох ліній захисту:

28. **І ЛІНІЯ ЗАХИСТУ** – на рівні бізнес-підрозділів та підрозділів підтримки Банку, що є власниками всіх ризиків, що виникають у сфері їх відповідальності, зокрема ризиків ВК/ФТ. Вони забезпечують реалізацію заходів у сфері ПВК/ФТ під час виконання посадових обов'язків і відповідають за виявлення, оцінювання ризиків, ужиття визначених заходів для управління ризиками та звітування щодо таких ризиків під час здійснення діяльності.

29. **ІІ ЛІНІЯ ЗАХИСТУ** - на рівні Управління фінансового моніторингу, а також Відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу.

Управління фінансового моніторингу здійснює свою діяльність під керівництвом Відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу - начальника Управління фінансового моніторингу та приймає участь в організації та реалізації заходів у сфері ПВК/ФТ. Відповідальний працівник Банку є основною сполучною ланкою при

взаємодії підрозділів Банку та Наглядовою радою в межах системи управління ризиками ВК/ФТ.

Відповідальний працівник Банку:

- 1) організовує в Банку проведення первинного фінансового моніторингу;
- 2) організовує виконання заходів з метою зменшення ризиків ВК/ФТ;
- 3) забезпечує інформаційний обмін із СУО у встановлених законодавством випадках, а також повідомлення уповноважених державних органів в порядку, встановленому законодавством, про виявлення розбіжностей між отриманими Банком в результаті здійснення НПК та розміщеними в ЄДР відомостями про КБВ та структуру власності клієнта (зокрема, про виявлення неповноти, неточностей чи помилок в інформації про КБВ або про структуру власності такого клієнта, що міститься в ЄДР);
- 4) організовує розроблення, подання для затвердження, забезпечення постійного оновлення, а також контроль за виконанням вимог ВНД Банку з питань ПВК/ФТ;
- 5) проводить перевірки діяльності підрозділів Банку та його працівників щодо виконання ними вимог ВНД Банку з питань ПВК/ФТ;
- 6) забезпечує подання інформації з питань фінансового моніторингу на запити СУО та відповідних правоохоронних органів;
- 7) забезпечує виконання рішень/доручень СУО;
- 8) приймає рішення про замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням, з подальшим повідомленням СУО та Службі безпеки України;
- 9) звітує не рідше, одного разу на рік Раді Банку щодо:
  - результатів оцінки ризик-профілю Банку з питань ВК/ФТ;
  - проблемних питань, пов'язаних із створенням належної організації внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ;
  - проблемних питань, пов'язаних із забезпеченням належної системи управління ризиками ВК/ФТ.
- 10) інформує Голову Правління відповідно до вимог Закону про ПВК/ФТ про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, вжиті, зокрема, для:
  - забезпечення проведення первинного фінансового моніторингу;
  - розроблення та оновлення ВНД Банку з питань ПВК/ФТ;
  - підготовки персоналу щодо виконання вимог Закону про ПВК/ФТ шляхом проведення освітньої та практичної роботи.
- 11) розглядає повідомлення про можливі порушення вимог законодавства, ВНД Банку у сфері ПВК/ФТ, отримані від працівників Банку окремими каналами комунікації;
- 12) сприяє проведенню уповноваженими представниками Національного банку перевірок діяльності Банку щодо дотримання вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ;
- 13) виконує інші функції відповідно до законодавства України, ВНД Банку з питань ПВК/ФТ, посадової інструкції Відповідального працівника Банку.

Управління фінансового моніторингу виконує такі функції з управління ризиками ВК/ФТ:

- 1) заходи із забезпечення належної організації внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ організацію необхідних заходів щодо дотримання працівниками Банку вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ, включаючи функціонування дієвої та своєчасної системи ескалації підозр та проблемних питань у сфері ПВК/ФТ, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ;
- 2) виконання повноважень, що належать виключно до компетенції Управління фінансового моніторингу та/або Відповідального працівника, включаючи ведення визначених законодавством реєстрів у сфері ПВК/ФТ та інформаційний обмін з питань фінансового моніторингу із СУО, надання у встановлених випадках інформації Службі

безпеки України та іншим уповноваженим державним органам, оцінку та подання для затвердження Раді Банку ризик-профілю Банку тощо;

3) здійснення заходів внутрішнього контролю, включаючи проведення подальшого контролю фінансових операцій, підготовку передбачених Політикою звітів з питань, пов'язаних з управлінням ризиками ПВК/ФТ Банку;

4) методологічну підтримку працівників Банку з питань ПВК/ФТ; проведення на постійній основі заходів з підготовки персоналу, навчання та підвищення кваліфікації працівників Банку і агентів (їх працівників)[за наявності];

5) визначення заходів та надання пропозицій щодо переліку, обсягів заходів та необхідних додаткових ресурсів у сфері ПВК/ФТ для зниження ризиків за результатами виявлення та оцінювання відповідних ризиків, контроль виконання заходів;

6) інші визначені ВНД Банку заходи у сфері ПВК/ФТ.

Вичерпний перелік функцій Управління фінансового моніторингу щодо ролі та повноважень в системі ПВК/ФТ визначено в Положенні про Управління фінансового моніторингу, а також інших ВНД Банку, які описують взаємодію підрозділів Банку в сфері ПВК/ФТ.

30. **ІІІ ЛІНІЯ ЗАХИСТУ** - на рівні **Служби внутрішнього аудиту**, яка на підставі ризик-орієнтованого підходу:

1) організовує та проводить відповідно до статті 8 Закону внутрішні перевірки щодо дотримання Банком вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ (у тому числі щодо достатності вжитих Банком заходів для забезпечення функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ);

2) здійснює незалежну оцінку створеної керівництвом Банку системи внутрішнього контролю за дотриманням працівниками банку нормативно-правових актів Національного банку, ВНД Банку з питань фінансового моніторингу;

3) надає Раді Банку, Правлінню Банку незалежні об'єктивні судження, висновки та оцінки щодо достатності та ефективності системи управління ризиками ВК/ФТ

4) своєчасно виявляє проблемні питання та ознаки неналежної системи управління ризиками ВК/ФТ;

5) аналізує достатність та ефективність запровадженої в Банку СА для виконання Банком обов'язків СПФМ;

6) забезпечує оформлення звітів, висновків та пропозицій для подання на розгляд Раді Банку;

7) здійснює контроль за усуненням виявлених порушень, недоліків, зауважень.

31. З метою недопущення в роботі порушень законодавства у сфері ПВК/ФТ, Банк визначає у ВНД працівників, які приймають рішення на різних етапах контролю відповідно до їх функцій, забезпечуючи принцип «вища посада - більші повноваження та відповідальність», та встановлює чіткий розподіл обов'язків та повноважень між Радою Банку, Головою Правління, Правлінням/членами Правління, Відповідальним працівником, іншими працівниками та структурними підрозділами Банку.

32. Розподіл обов'язків, відповідальність працівників, залучених до процесу здійснення Банком діяльності в сфері ПВК/ФТ, визначається у їх посадових інструкціях та/або договорах і ВНД Банку, що регулюють діяльність працівників, підрозділів, у т.ч. у ВНД з питань фінансового моніторингу. З такими документами працівники ознайомлюються під підпис (в тому числі з застосуванням електронного підпису).

33. Голова Правління та інші працівники Банку зобов'язані сприяти виконанню Відповідальним працівником своїх функцій.

5. ВИЗНАЧЕННЯ РИЗИК-АПЕТИТУ БАНКУ У СФЕРІ ПВК/ФТ. ОСНОВНІ ЗАБОРОНИ ТА ОБМЕЖЕННЯ

34. У своїй діяльності Банк застосовує ризик-орієнтований підхід, що має бути пропорційним характеру та масштабу діяльності Банку. Ризик-орієнтований підхід

застосовується Банком на безперервній основі та передбачає визначення (виявлення), ідентифікацію, оцінку/вимірювання (переоцінку/моніторинг)/ та розуміння наявних та потенційних ризиків ВК/ФТ, притаманних Банку (ризик-профіль ВК/ФТ Банку) та його клієнтам, а також вжиття відповідних заходів щодо управління ризиками ВК/ФТ у спосіб та в обсязі, що забезпечать мінімізацію/пом'якшення цих ризиків залежно від їх рівня.

35. Ризик-орієнтований підхід Банку базується на двоетапній оцінці ризиків та включає в себе оцінку ризик-профілю Банку (у т.ч. визначення ризик-апетиту Банку у сфері ПВК/ФТ (прийняттого для Банку рівня ризику ВК/ФТ) та оцінку ризик-профілю клієнта.

36. Застосовуючи ризик-орієнтований підхід, Банк утримується від необґрунтованого застосування де-рискінгу, що протирічить ризик-орієнтованому підходу та не сприяє фінансовій інклюзії.

37. Для оцінки ризиків ВК/ФТ Банк використовує 4-рівневу шкалу, в якій виділяються наступні рівні ризику:

- ✓ низький
- ✓ середній
- ✓ високий
- ✓ неприйнятно високий.

Методики оцінки ризик-профілю Банку, оцінки ризик-профілю клієнтів, порядок визначення (виявлення) та здійснення оцінки ризиків клієнтів визначаються Правлінням у ВНД Банку у сфері ПВК/ФТ.

38. Оцінку власного ризик-профілю ВК/ФТ Банк здійснює з урахуванням специфіки діяльності та наступних факторів:

- специфіки, характеру та масштабу діяльності Банку;
- продуктів та послуг, що надаються Банком;
- видів клієнтів та їх ризик-профілю;
- географічного розташування держави реєстрації клієнтів або установ, через які Банк здійснює передавання (отримання) активів;
- каналів/способів надання (отримання) послуг;
- інших значущих факторів, пов'язаних з діяльністю Банку, зокрема, але не виключно результатів національної оцінки ризиків, географічного розташування Банку та його відокремлених підрозділів.

Банк регулярно під час актуалізації свого ризик-профілю переглядає наявні заходи з управління ризиками щодо їх достатності й ефективності та розробляє додаткові заходи, якщо за результатами аналізу наявних заходів недостатньо для ефективного управління ризиками ВК/ФТ.

39. Банк, аналізуючи ризики ПВК/ФТ своїх продуктів та послуг, враховує особливості та можливості їх використання, зокрема:

- 1) цільове використання продукту та/або послуги:
  - чи дають змогу продукти та/або послуги Банку маскувати незаконне походження коштів, переказувати кошти для фінансування терористичної діяльності, сприяти анонімності учасників фінансової операції (приховувати реальних кінцевих отримувачів тих чи інших продуктів та/або послуг);
  - чи можуть вони використовуватись клієнтом від імені третіх осіб;
  - чи можуть бути цікавими для компаній-оболонок;
- 2) особливі можливості використання продукту та/або послуги: чи дає змогу продукт та/або послуга клієнту Банку здійснювати операції з контрагентами/бізнес-сегментом, яким притаманні підвищені ризики у сфері ВК/ФТ;
- 3) цільовий сегмент для реалізації продукту та/або послуги: види клієнтів, які найбільше/найчастіше використовують той чи інший продукт та/або ту чи іншу послугу.

40. На підставі проведеної оцінки притаманних діяльності Банку ризиків ВК/ФТ, Банк визначає свій ризик-апетит (рівень прийняттого ризику) у сфері ПВК/ФТ, з врахуванням та визначенням:

- ризиків, які Банк готовий прийняти;
- ризиків, які Банк може прийняти, але лише після вжиття заходів з управління такими ризиками (їх мінімізації);
- ризиків, які є неприйнятними для Банку.

41. Ризик-апетит Банку (схильність до ризику) у сфері ПВК/ФТ визначається відповідно до Декларації схильності до ризиків та структури ризик-апетиту Банку, яка затверджується Наглядовою радою згідно внутрішніх процедур. Банк установлює ліміти (обмеження) для управління ризиками ВК/ФТ у межах затвердженого ризик-апетиту за потреби.

42. Наглядова рада та Правління Банку під час визначення Стратегії розвитку Банку та складання Бізнес-плану/бюджету Банку враховують величину ризик-апетиту, зазначену в Декларації схильності до ризиків та структури ризик-апетиту Банку.

43. З метою попередження перевищення рівня ризик-апетиту (схильність до ризику) у сфері ПВК/ФТ Банк дотримується політики нульової толерантності до будь-яких проявів незаконної діяльності осіб, з якими Банк вступає в ділові (договірні) відносини та/або яким надає послуги.

44. Під час ведення діяльності Банк встановлює певні заборони/обмеження у своїй діяльності в частині встановлення ділових відносин, проведення окремих операцій, враховуючи їх неприйнятний для Банку ризик, зокрема:

- 1) не відкриває та не веде анонімні (номерні) рахунки;
- 2) не встановлює кореспондентські відносини з банками-оболонками, а також з банками та іншими фінансовими установами - нерезидентами, щодо яких відомо, що вони підтримують кореспондентські відносини з банками-оболонками;
- 3) не здійснює клієнтські та міжбанківські фінансові операції інших банків, з якими у кореспондента встановлені кореспондентські відносини, через кореспондентський рахунок відкритий у Банку;
- 4) не встановлює ділові відносини (за винятком випадків, передбачених резолюціями Ради Безпеки ООН) та не проводить видаткові фінансові операції, не надає послуги прямо або опосередковано клієнтам, які є:
  - особами та/або організаціями, яких включено до Переліку терористів;
  - особами та/або організаціями, які діють від імені та за дорученням осіб та/або організацій, яких включено до Переліку терористів;
  - особами та/або організаціями, якими прямо або опосередковано володіють чи кінцевими бенефіціарними власниками яких є особи та/або організації, яких включено до Переліку терористів.

Заборони, передбачені цим підпунктом Політики, застосовуються також, у разі якщо контрагентом за фінансовою операцією або фінансовою установою, яка забезпечує здійснення фінансової операції, є особи та/або організації, яких включено до Переліку терористів, і Банку стало про це відомо під час надання послуги/виконання операції;

5) відмовляється від встановлення (підтримання) ділових відносин/відмовляє клієнту у відкритті рахунка (обслуговуванні), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунка/відмовляється від проведення фінансової операції у разі:

- якщо здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта, а також встановлення даних, що дають змогу визначити кінцевих бенефіціарних власників, є неможливим або якщо у Банку виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені;
- встановлення клієнту неприйнятно високого ризику або ненадання клієнтом необхідних для здійснення належної перевірки клієнта документів чи відомостей;
- подання клієнтом чи його представником недостовірної інформації Банку або подання інформації з метою введення Банку в оману;

- виявлення факту, що банк або інша фінансова установа, з якою встановлені кореспондентські відносини, є банком-оболонкою та/або такий банк або фінансова установа підтримує кореспондентські відносини з банком-оболонкою;

- якщо здійснення ідентифікації особи, від імені або в інтересах якої проводиться фінансова операція, та встановлення її кінцевого бенефіціарного власника або вигодоодержувача (вигодонабувача) за фінансовою операцією є неможливим;

б) встановлює обмеження (із застосуванням засобів автоматизації) на здійснення платіжної операції у разі відсутності обов'язкової інформації, якою повинна супроводжуватися платіжна операція або переказ віртуальних активів;

7) не встановлює/не підтримує ділові відносини з клієнтами/контрагентами та не здійснює фінансові операції клієнтів Банку, якщо хоча б одна із сторін-учасників фінансової операції має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження (резидентність) в державі/самопроголошеній території або використовує для проведення операцій рахунок, відкритий у фінансовій установі, зареєстрованій у державі/самопроголошеній території, або використовує документи, видані на її ім'я державою/самопроголошеною територією, що є в списку територій або країн, які:

- підтримують тероризм;
- ведуть воєнні дії;
- не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з ВК/ФТ;
- є самопроголошеними;
- не визнаються Україною.

До списку вищезазначених територій або країн Банк відносить:

№	Код країни	Символьний код країни	Назва
1	364	IRN	Іран, Ісламська республіка
2	408	PRK	КНДР
3	643	RUS	Російська Федерація
4	104	MMR	Республіка Союзу М'янма
5	112	BLR	Республіка Білорусь
6	728	SSD	Південний Судан
7	760	SYR	Сирійська Арабська Республіка
8	-	-	Придністровська Молдавська Республіка
9	-	-	Нагірно-Карабаська Республіка
10	-	-	Сомаліленд
11	-	-	Республіка Косово
12	-	-	Судан (Північний)
13	-	-	Республіка Абхазія
14	-	-	Південна Осетія
15	-	-	Донецька Народна Республіка
16	-	-	Луганська Народна Республіка
17	-	-	Крим (заборона щодо суб'єктів господарювання, а також щодо осіб, чие проживання на території Криму та м.Севастополь підтверджується документом, виданим не Україною)

Наказом Голови Правління за поданням Відповідального працівника з метою оперативного управління ризиками ВК/ФТ перелік територій може бути розширений.

Правління Банку має право визначити перелік країн, з резидентами яких Банк встановлює ділові відносини лише з дозволу Голови Правління.

9) Банк не встановлює/підтримує ділові відносини з клієнтами, які проводять операції/бізнес активність яких спрямована на виробництво наркотичних засобів (крім

установ, що мають державну ліцензію), маріхуани (крім медичного каннабісу, дозволеного до обігу в Україні), надання послуг з «розваг для дорослих».

45. Ризики, які Банк може прийняти, але лише після вжиття заходів з управління такими ризиками (їх мінімізації):

- ✓ за рішенням Правління Банку встановлюються ділові відносини з клієнтами, які:
  - надають послуги з працевлаштування за кордоном;
  - здійснюють торгівлю військовим озброєнням (не поширюється на мисливську зброю);
  - проводять лотереї та/або азартні ігри;
  - провадять діяльність у сфері атомної енергії;
  - займаються збором та торгівлею сільськогосподарською продукцією;
  - займаються збором та торгівлею вторинною сировиною;
  - займаються торгівлею газом та або нафтопродуктами;
  - забезпечують / приймають участь в обігу віртуальних активів;
- ✓ за погодженням Відповідального працівника та дозволу Голови Правління встановлюються ділові відносини з благодійними організаціями та юридичними особами-нерезидентами, зареєстрованими в країнах, віднесених Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон.

✓ ділові відносини з РЕР (у встановлених у ВНД Банку у сфері ПВК/ФТ випадках) та з іноземними фінансовими установами встановлюються з дозволу Голови Правління.

46. Банк визначає (у разі наявності такої необхідності) у своїх ВНД з питань ПВК/ФТ додаткові заборони/обмеження у своїй діяльності (щодо окремих видів діяльності та/або залучення окремих типів клієнтів на обслуговування) з метою управління ризиками, що виникають під час здійснення діяльності.

47. Усі інші ризики ВК/ФТ можуть прийматися Банком, у т.ч. після вжиття заходів з управління ризиками (їх мінімізації). Приймаючи відповідні ризики, Банк враховує наявність у нього ефективних заходів з управління ними, зокрема, наявність необхідних ресурсів.

48. Банк під час встановлення ділових відносин, а також під час виконання будь-яких фінансових операцій клієнтів Банку, операцій, що виконуються на користь клієнтів Банку, а також власних операцій, перевіряє, чи не входить учасник або вигодоодержувач операції до переліку осіб, до яких застосовані санкції. Відповідні перевірки здійснюються засобами СА (настільки, наскільки це можливо), та включають в себе щонайменше переліки:

- 1) Перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності;
- 2) Національні санкційні списки, встановлені РНБО, затверджені Указами Президента, іншими нормативно-правовими актами;
- 3) Списки Office of Foreign Assets Control (OFAC);
- 4) Списки European Union (EU);
- 5) Списки United Nations (UN);
- 6) Чорний список Банку;
- 7) Перелік ЕМА.

6. ФУНКЦІОНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

49. Система внутрішнього контролю Банку має забезпечувати достатню впевненість Ради Банку та Правління Банку щодо належного виконання Банком обов'язків СПФМ та недопущення використання Банку для ВК/ФТ.

50. У забезпеченні внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ беруть участь усі учасники внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ, у т.ч. бізнес-підрозділи, підрозділи підтримки, Управління фінансового моніторингу та Відповідальний працівник Банку, Управління ризиків, Управління комплаєнс, Служба внутрішнього аудиту.

51. Функціонування системи внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку, іншими суб'єктами управління ризиками ВК/ФТ та базується на застосуванні моделі трьох ліній захисту:

- *Перша лінія захисту* (операційний, поточний контроль) включає всі щоденні контролю, що здійснюються на індивідуальному рівні або рівні відповідального підрозділу, які визначені у ВНД Банку з питань ПВК/ФТ, як такі, що забезпечують здійснення заходів ПВК/ФТ. Такими контролями, зокрема, є: самостійний контроль (здійснюється працівником самостійно), автоматичні контролю, контролю за принципом «двох пар очей»;
- *Друга лінія захисту* зосереджена на функціях Управління фінансового моніторингу та Відповідального працівника Банку шляхом здійснення ними:

- ✓ Постійного контролю щодо:

- забезпечення актуалізації ВНД Банку з питань ПВК/ФТ у встановлені законодавством терміни;

- оновлення в СА переліків осіб, що підпадають під визначені законодавством України санкції/обмеження;

- проходження навчання задіяних у системі ПВК/ФТ працівників Банку;

- ✓ Вибіркового періодичного подальшого контролю щодо:

- належного виконання вимог законодавства та встановлених процесів з метою НПК працівниками, бізнес-підрозділами, підрозділами підтримки;

- виявлення порогових фінансових операцій;

- підготовку звітності, у т. ч. даних про ризики ВК/ФТ;

- інших заходів контролю щодо належної організації внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ і проведення первинного фінансового моніторингу, управління ризиками у сфері ПВК/ФТ.

- *Третя лінія захисту* забезпечується Службою внутрішнього аудиту, яка здійснює перевірки ефективності роботи системи внутрішнього контролю, зокрема забезпечує своєчасне виявлення проблемних питань та ознак неналежної системи управління ризиками ВК/ФТ.

Управління фінансового моніторингу та інші підрозділи другої лінії захисту взаємодіють між собою в частині встановлення рівнів та типів ризику, які Банк має намір прийняти або яких має уникнути для досягнення своїх бізнес-цілей, виявлення інцидентів операційного ризику та комплаєнс ризику.

52. Відповідальність за дотримання працівниками Банку вимог законодавства з питань ПВК/ФТ, покладена на кожного працівника Банку (в межах посадових обов'язків, визначених посадовими інструкціями), а також його безпосереднього керівника, керівників Банку та Відповідального працівника Банку (особу, яка тимчасово виконує повноваження Відповідального працівника Банку у разі його відсутності), а також інші працівники, залучені до здійснення цих заходів, у разі порушення вимог з питань ПВК/ФТ несуть відповідальність згідно із законодавством.

53. Відповідальність за організацію, забезпечення та контроль виконання вимог Політики (процесів та операцій, регламентованих Політикою) покладено на Голову Правління та Відповідального працівника Банку. Супроводження та поточний контроль процесів, визначених Політикою здійснює Управління фінансового моніторингу, яке є власником процесу.

54. Відповідальність за контроль організації виконання вимог Політики та результату процесу покладається на Раду Банку та Відповідального працівника Банку.

7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАХОДІВ З ПИТАНЬ ПВК/ФТ

55. Банк з метою належного виконання вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ залучає компетентних осіб для виконання функцій та обов'язків, забезпечує підтримання належного рівня кваліфікації працівників, зокрема шляхом проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ.

Відповідальний працівник на постійній основі підтримує свій рівень знань з питань ПВК/ФТ на належному рівні, у тому числі шляхом проходження навчання у сфері ПВК/ФТ, а також підвищення кваліфікації.

Зміст навчальних заходів Банку враховує специфіку посадових обов'язків працівників, їх повноваження та відповідальність, а також рівень знань та кваліфікацію, необхідні для таких працівників, з метою належного ними виконання своїх обов'язків у сфері ПВК/ФТ.

56. Відповідальний працівник забезпечує обізнаність Правління Банку, та працівників Банку, що задіяні у процедурах ПВК/ФТ, зі змінами в законодавстві, рекомендаціями світових організацій у сфері ПВК/ФТ та змінами у ВНД Банку з питань ПВК/ФТ.

57. Заходи з організації навчання та підвищення кваліфікації працівників вживаються Банком на постійній основі.

58. Метою навчання персоналу є забезпечення належного рівня їх професійної підготовки для глибокого розуміння покладених на них обов'язків та порядку дій, для своєчасного виявлення операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та запобіганню спроб використання системи Банку для ВК/ФТ.

59. Навчальні заходи, за необхідністю, завершуються перевіркою знань з подальшою оцінкою результатів перевірок з боку керівництва.

60. Опис внутрішньобанківської системи фінансового моніторингу, зокрема, встановлені дієві ризик-орієнтовані процедури, порядки, достатні для належної організації, функціонування системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, визначається у ВНД Банку з фінансового моніторингу. Основні вимоги до розроблення ВНД Банку з фінансового моніторингу визначені у розділі 8 Політики.

61. Банк приділяє значну увагу навчанню Відповідального працівника Банку, працівників Управління фінансового моніторингу та працівників Служби внутрішнього аудиту з метою підтримання їх належного рівня знань та кваліфікації у сфері ПВК/ФТ.

8. ВНУТРІШНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ БАНКУ З ПИТАНЬ ПВК/ФТ

62. Банк розробляє та затверджує ВНД з питань ПВК/ФТ в обсязі, необхідному для ефективного функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ.

63. Відповідно до вимог щодо побудови внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ, встановлених у законодавстві та цій Політиці, Банк розробляє внутрішні документи, нормативного та розпорядчого характеру (положення, інструкції, методики, правила, розпорядження, рішення, накази, посадові інструкції, опис процедур та операційних процесів, інші внутрішні документи, що регламентують діяльність Банку). Правління Банку має розробити, затвердити та забезпечити реалізацію та контроль за виконанням зокрема:

- Правил фінансового моніторингу Банку;
- Програми здійснення заходів належної перевірки клієнтів Банку;
- Програми управління ризиком фінансового моніторингу Банку;
- Програми навчання та підвищення кваліфікації працівників Банку з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- Порядку супроводження необхідною інформацією платіжних операцій або переказів віртуальних активів;
- Порядку реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

ВНД Банку з питань ПВК/ФТ нормативного характеру затверджуються уповноваженими на те органами управління Банку.

Правління Банку має право розробляти і затверджувати інші документи з питань ПВК/ФТ з метою вдосконалення системи ПВК/ФТ.

Голова Правління має право затверджувати методики, тимчасові порядки, розподіл повноважень між працівниками підрозділів 1 лінії захисту, посадові інструкції працівників з метою врегулювання практичних питань реалізації вимог ВНД Банку з питань ПВК/ФТ.

Відповідальний працівник розробляє методичні вказівки, роз'яснення, інші документи для забезпечення правильного застосування працівниками ВНД Банку з питань ПВК/ФТ та належного виконання Банком обов'язків СПФМ.

64. Основними принципами розроблення та реалізації ВНД Банку з питань ПВК/ФТ є:

- належна організація та функціонування ефективної внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ;
- запровадження ризик-орієнтованого підходу під час здійснення процедур з ПВК/ФТ;
- виконання Банком всіх обов'язків, визначених законодавством у сфері ПВК/ФТ;
- врахування всіх видів та напрямків діяльності Банку;
- запровадження культури ПВК/ФТ в Банку та забезпечення безпосередньої участі кожного працівника (у межах його компетенції) під час реалізації процедур ПВК/ФТ;
- чіткий розподіл обов'язків та повноважень між Радою Банку, Головою Правління, членами Правління Банку, Відповідальним працівником, іншими працівниками та структурними підрозділами Банку з метою недопущення в роботі порушень законодавства у сфері ПВК/ФТ;
- наявність належного внутрішнього контролю (за різними видами послуг/продуктів, типами клієнтів, рівнем ризиків клієнтів, сумою фінансових операцій) та визначення працівників Банку, які приймають рішення на різних етапах контролю відповідно до їх функцій, забезпечуючи принцип «вища посада - більші повноваження та відповідальність»;
- встановлення детального та максимально зрозумілого працівникам Банку порядку дій під час здійснення ними процедур ПВК/ФТ;
- забезпечення таємниці фінансового моніторингу та конфіденційності інформації про інформаційний обмін з СУО, у тому числі факт передавання відомостей про фінансову операцію клієнта СУО;
- забезпечення конфіденційності інформації про ВНД з питань ПВК/ФТ;
- забезпечення конфіденційності інформації про клієнтів, їх рахунки і фінансові операції, а також інших відомостей, що становлять банківську таємницю;
- запобігання залученню працівників Банку до ВК/ФТ.

65. Політикою не визначається вичерпний перелік ВНД Банку з питань ПВК/ФТ. У той же час, для здійснення своєї діяльності, Банк має враховувати особливості та напрями діяльності, особливості різних типів клієнтів, а також необхідність імплементації ризик-орієнтованого підходу у сфері ПВК/ФТ, і ВНД Банку з питань ПВК/ФТ обов'язково мають містити:

- визначення підрозділу(ів) Банку та/або працівників Банку, відповідальних за здійснення заходів НПК та розподіл обов'язків між ними;
- порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів НПК (зокрема, заходів з ідентифікації та верифікації, встановлення КБВ, моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта);
- порядок виявлення PEPs та порядок вжиття щодо них необхідних додаткових заходів;
- порядок здійснення оцінки/переоцінки ризик-профілю Банку, ризик-профілю клієнтів та вжиття заходів з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ;
- порядок виявлення критеріїв ризику ВК/ФТ та індикаторів підозрілості фінансових операцій;
- порядок вжиття необхідних додаткових заходів щодо встановлення кореспондентських відносин з іноземною фінансовою установою;

- порядок ведення електронної анкети, що забезпечить своєчасність, повноту та достовірність унесеної до електронної анкети клієнта інформації;
- порядок дій стосовно відмови Банку від встановлення (підтримання) ділових відносин/відкриття рахунку (обслуговування), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунку/відмови від проведення фінансової операції у випадках, передбачених Законом про ПВК/ФТ;
- порядок виявлення Банком розбіжностей між відомостями про КБВ, які містяться в ЄДР, та інформацією, отриманою Банком в результаті здійснення НПК;
- порядок використання інструменту покладання (у разі прийняття рішення Банком використовувати цей інструмент);
- порядок використання Банком агентів, проведення навчальних заходів для них (їх працівників) та здійснення контролю за їх діяльністю (у разі прийняття рішення Банком залучати агентів);
- порядок внесення відповідної інформації до реєстрів повідомлень;
- порядок використання СА;
- порядок здійснення інформаційного обміну з СУО та виконання відповідних рішень/доручень СУО;
- порядок замороження активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням;
- порядок зупинення Банком операцій у випадках, визначених Законом;
- порядок супроводження Банком платіжних операцій або переказів віртуальних активів відповідною інформацією згідно з вимогами, визначеними Законом;
- порядок контролю відповідних лімітів у разі використання Банком спрощених методів ідентифікації та верифікації клієнта (представника клієнта);
- порядок забезпечення таємниці фінансового моніторингу, конфіденційності іншої інформації;
- порядок інформування СБУ у випадках, визначених законодавством у сфері ПВК/ФТ;
- порядок проведення навчальних заходів працівників Банку;
- порядок ознайомлення працівників Банку з ВНД Банку з питань ПВК/ФТ;
- порядок зберігання всіх документів/інформації щодо виконання Банком вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ.

66. Банк самостійно визначає та документує порядок віднесення ВНД Банку з питань ПВК/ФТ до документів з обмеженим доступом та порядок доступу до них працівників Банку і третіх осіб.

67. ВНД Банку з питань ПВК/ФТ мають бути актуальними, враховувати події, що можуть вплинути на ризики ВК/ФТ Банку. Оновлення (актуалізація) ВНД Банку з питань ПВК/ФТ проводиться на постійній основі, але не пізніше трьох місяців із дня набрання чинності змінами до законодавства України з питань ПВК/ФТ та/або встановлення Банком подій, що можуть вплинути на ризики ВК/ФТ.

68. В разі змін в законодавстві, виявлення схем, типологій операцій, що несуть підвищені ризики ВК/ФТ до оновлення ВНД Банку та з метою запобігання порушення Банком законодавством або залучення Банку до ВК/ФТ, Відповідальний працівник має право надавати розпорядження щодо зміни в певних процедурах функціонування системи ПВК/ФТ в частині посилення контролів, заборони на проведення певних операцій, утримання від дій тощо.

9. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

69. Політика є безстроковою, вступає в силу після її затвердження Радою Банку та діє до її скасування, або затвердження Радою Банку нової Політики, із вступом в силу якої попередня втрачає силу.

70. З набуттям чинності цієї Політики, втрачає чинність Політика протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення АТ «БАНК 3/4», затверджена рішенням Ради Банку від 28.06.2024 (Протокол №10).

71. Політика переглядається у разі необхідності, але не рідше одного разу на рік. За результатами перегляду Рада Банку має право прийняти рішення щодо недоцільності внесення змін до Політики. Зміни та/або доповнення до цієї Політики вносяться шляхом затвердження їх Радою Банку у встановленому порядку.

72. У випадку невідповідності будь-якої частини цієї Політики законодавству України та нормативно-правовим актам Національного банку, в тому числі у зв'язку з прийняттям нових нормативно-правових актів та/або внесенням змін до діючих, ця Політика буде діяти лише в тій частині, що не суперечать законодавству та нормативно-правовим актам Національного банку. До внесення відповідних змін до цієї Політики працівники Банку у своїй роботі мають керуватися нормами законодавства України.